

Dyslexiebeleid

Pius X College

Datum: 7 april 2021
Versie 3

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Dyslexie.....	3
Definitie	3
Visie op dyslexiebeleid.....	3
Kenmerken van dyslectische leerlingen.....	4
Signalering en begeleiding	5
Voorlichting.....	5
Rechten en plichten Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd	6
Vrijstelling voor tweede moderne vreemde taal	7
Procedure bij het verlenen van vrijstelling.....	7
Compensatieafspraken bij de talen.....	8
Nederlands	8
Engels	8
Frans	8
Duits	9
Klassieke talen	9
Protocol uitvoering Dyslexiebeleid en stappenschema	10
Stappenschema gebruik Textaid.....	11
Stappenplan L2S op locatie VRL.....	12
Bekostiging dyslexiebegeleiding	13
Taakomschrijving dyslexiecoach	14
Model-brieven en handleidingen	15

Inleiding

Al jaren voert het Pius X College beleid op het gebied van dyslexie. Dit document is bedoeld om dat wat we impliciet allemaal doen, te expliciteren. Het biedt daarmee houvast voor een ieder die te maken heeft met dyslexie: leerling, ouders en personeelsleden. Ook verantwoorden we hiermee wat we doen. Het biedt ons de gelegenheid om ieder jaar het beleid te bezien en zo nodig aan te passen, dan wel te actualiseren.

Dit dyslexiebeleidsplan behoort bij het zorgbeleidsplan dat voor de scholengemeenschap is opgesteld. Dit beleid is een uitwerking van hoofdstuk 2, de eerste en tweedelijns zorg op het Pius X College, specifiek van hoofdstuk 2.2.2, onderdeel studiehulp, lid d. Dyslexie.

Dyslexie

Definitie

Er bestaan talloze definities van dyslexie. Er zijn definities waarin verklaringen en criteria zijn opgenomen en er zijn definities die puur beschrijvend zijn. In dit dyslexiebeleid kiezen we voor een beschrijvende definitie, zoals die door de Stichting Dyslexie Nederland (2016) gehanteerd wordt:

Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.

De definitie heeft uitsluitend betrekking op de stoornis zoals die zich manifesteert op vaardigheidsniveau. Objectief waarneembaar gedrag in lezen en spellen staat centraal. Voor het voortgezet onderwijs betreft dit niet alleen lezen en spellen bij het schoolvak Nederlands, maar ook bij de moderne vreemde talen.

Visie op dyslexiebeleid

Het Pius X College heeft een dyslexiebeleid geformuleerd met als doel de dyslectische leerlingen een eerlijke kans te geven het diploma te halen dat past bij de cognitieve capaciteiten van die leerling. De voorwaarden om een opleiding met goed gevolg af te ronden zijn voor een niet onbelangrijk deel terug te voeren op de capaciteiten en het doorzettingsvermogen van de leerling zelf. Daarnaast zal de school de voorwaarden scheppen om een dyslectische leerling zo goed mogelijk te begeleiden. De school zal de leerling in staat moeten stellen om zijn/haar capaciteiten te kunnen laten zien en verder te ontplooien. Wij gaan er vanuit dat de leerling minimaal het diploma kan behalen, dat door de basisschool geprognosticeerd was.

Kenmerken van dyslectische leerlingen

Dyslexie is niet te verhelpen. Het is veel meer dan alleen het omdraaien van letters. Dyslectische leerlingen kunnen problemen hebben met:

- woordherkenning (technisch lezen)
- het onthouden van woordbeelden (spelling); de klankbeelden worden weergegeven (fonetische spelling)
- het onthouden van losse gegevens (jaartallen, rijtjes, woordjes, muzieknoten, topografische namen, formules)
- twee dingen tegelijk doen, bijvoorbeeld schrijven en luisteren
- schriftelijk formuleren (korte zinnen, zinnen lopen niet of zijn onvolledig)
- de uitspraak in vreemde talen (ze proberen door een fonetische uitspraak de spelling te onthouden)
- het herkennen van verschillen tussen de klanken in de woorden
- concentratie: ze kunnen zich niet afsluiten van zaken die niet belangrijk zijn; ze merken veel (storingen) in de omgeving op

Deze moeilijkheden kunnen consequenties hebben voor alle vakken, vooral die waarbij er veel informatie uit teksten moet worden verworven (zaakvakken, talen). Op grond van deze kenmerken staat op de individuele dyslexieverklaring aangegeven hoe docenten door remediëren, compenseren en dispensereren rekening moeten houden met de betreffende leerling.

Dyslexiebeleid

Binnen elke locatie van het Pius X College heeft de zorgcoördinator de coördinatie van de dyslexiebegeleiding in handen. Op elke locatie is er een dyslexiecoach aangesteld die onder andere dyslexietraining verzorgt, begeleidingsgesprekken voert, ondersteuning biedt bij het gebruik van hulpmiddelen en erop toeziet dat de uitvoering van de remediërende, compenserende en dispenserende maatregelen door docenten naar behoren wordt uitgevoerd. Het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs is daarbij het uitgangspunt voor het dyslexiebeleid. Om die reden wordt in klas 1 elke leerling gescreend op dyslexiekenmerken.

Signalering en begeleiding

Aan het begin van de schoolloopbaan binnen het Pius X College worden alle leerlingen in de brugklas gescreend op spelling en tekstbegrip. Deze screening bestaat uit het afnemen van een dictee, een stilleestest en een onderzoek van het onderwijskundig rapport van de basisschool. De dyslexiecoach selecteert op basis hiervan de leerlingen die uiteindelijk voor een dyslexietest in aanmerking komen. Deze test wordt uitgevoerd door een erkend psycholoog /orthopedagoog.

In de onderbouw wordt dyslexiebegeleiding aangeboden als remedial teaching aan alle dyslectische leerlingen. In de bovenbouw wordt dat gedaan bij leerlingen bij wie dat nodig wordt geacht.

Afhankelijk van de uitkomsten van de screening bepaalt de remedial teacher wat de invulling zal zijn van de verdere begeleiding van de leerling. Men kan hierbij denken aan extra ondersteuning in de klas, extra begeleiding in groepsverband of individuele begeleiding door de remedial teacher en/of de vakdocent.

Deze begeleiding vindt plaats tijdens de les op wisselende momenten in de week of tijdens een vastgesteld moment in het lesrooster.

Voorlichting

Indien wenselijk organiseert elke locatie jaarlijks een informatieavond voor ouders en leerlingen over het thema dyslexie. Tijdens deze avond wordt onder andere dieper ingegaan op verschillende vormen van begeleiding en de voorzieningen die de school heeft voor dyslectische leerlingen. Het beleid ten aanzien van dyslexie is openbaar en wordt op de website van de school vermeld.

Rechten en plichten

Wanneer na begeleiding en vervolgonderzoek door de orthopedagoog is gebleken dat een leerling officieel dyslectisch is, ontvangt de leerling een dyslexieverklaring. Na overleg tussen de dyslexiecoach en de dyslectische leerling wordt bekeken bij welke faciliteiten de leerling baat heeft.

In het dyslexieonderzoek staan duidelijke aanwijzingen/adviezen voor vakdocenten en de remedial teacher met betrekking tot de specifieke leerlingkenmerken. Daarnaast geldt voor alle vakken:

- 1 Extra tijd bij een schriftelijke toets indien nodig/gewenst. De maximale verlenging bedraagt 20% van de reguliere tijd die voor de schriftelijke toets gepland was.
- 2 Als door niet-leerstof-gebonden fouten niet meer te controleren is of de leerling de leerstof wel of niet begrijpt, kan er mondeling overhoord worden
- 3 In andere vakken dan de talen worden spelfouten niet meegeteld; als het antwoord van de leerling herkenbaar en juist is, wordt het goed gerekend
- 4 Voor de talen zijn aparte afspraken gemaakt over de wijze van beoordeling
- 5 Aantekeningen van medeleerlingen mogen worden gekopieerd op kosten van school
- 6 Indien nodig kan de leerling gebruikmaken van andere ondersteunende middelen, zoals een computer met spellingcontrole, een voorleesprogramma (L2S/TextAid)
- 7 Bij eindexamens is het voor dyslectische leerlingen tevens mogelijk te werken met gesproken examens (conform regelingen die door het ministerie van OC&W zijn vastgesteld)

Wanneer een dyslexieverklaring door een orthopedagogisch onderzoeker is afgegeven, krijgt een leerling de faciliteiten behorende bij een dyslexiepas.

Vrijstelling voor tweede moderne vreemde taal

Vrijstelling verlenen voor een taal is een zeer vergaande maatregel die door de school dan ook alleen wordt toegepast wanneer dat absoluut noodzakelijk is. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De school blijft binnen de wettelijke mogelijkheden. Vastgelegd is welke vrijstellingen op grond hiervan verleend worden. In voorkomende gevallen kunnen de ouders of de docent hierover contact opnemen met de teamleider van de betreffende leerling.
- Vrijstelling van welke aard dan ook wordt alleen verleend, als naar het oordeel van de teamleider schoolintern blijkt dat de betreffende taal een onacceptabel groot probleem vormt voor de betreffende erkend dyslectische leerling en dit oordeel aan de hand van de externe dyslexieverklaring onderbouwd kan worden.
- Een verzoek tot vrijstelling kan worden gedaan als voldaan wordt aan de volgende criteria:
  - Uit het dyslexieonderzoek blijkt -en in de dyslexieverklaring is opgenomen- dat vrijstelling in overweging genomen moet worden
  - de leerling heeft veelvuldig onvoldoendes gescoord op Frans en Duits en heeft matige resultaten behaald op Nederlands en Engels
  - bij de advisering wordt de leerling afgeraden talen te volgen in de bovenbouw
- Volledige of gedeeltelijke vrijstelling is geen automatisme en wordt pas verleend nadat de consequenties voor de verdere schoolloopbaan met de ouders en de leerling besproken zijn.

Procedure bij het verlenen van vrijstelling

Als de ouders/verzorgers van mening zijn dat vrijstelling overwogen moet worden, nemen zij contact op met de dyslexiecoach van hun zoon/dochter; ook is het mogelijk dat vanuit de rapportvergadering de vraag gesteld wordt vrijstelling te overwegen.

Voordat een vrijstelling verleend wordt, heeft de dyslexiecoach, samen met de teamleider een gesprek met de ouders en met de betreffende leerling, met als doel vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van een onacceptabel groot probleem dat alleen opgelost kan worden door de leerling een vrijstelling te verlenen. Voorafgaand aan dit gesprek vraagt de dyslexiecoach/teamleider de betreffende vakdocent(en) om diens mening; tevens zijn de mogelijke consequenties op het gebied van pakketkeuze in hogere leerjaren op een rijtje gezet.

Als de teamleider besluit een vrijstelling te verlenen, wordt dit in een brief (zie bijlage) aan de ouders medegedeeld. In deze brief worden de eventuele consequenties van de vrijstelling aangegeven. De ouders dienen de brief voor akkoord te ondertekenen.

De dyslexieverklaring wordt door ouders aangeleverd aan school en deze wordt opgenomen in het leerlingvolgsysteem (SOMtoday).

Indien het gaat om een vak waarin centraal examen wordt afgelegd, wordt tevens de inspectie voor het onderwijs in kennis gesteld.

Compensatieafspraken bij de talen

Ten behoeve van dyslectische leerlingen wordt bij de talen een afwijkende wijze van beoordelen gevolgd. Deze zijn voor de afzonderlijke talen:

Nederlands

- 1 Bij *schrijfo*drachten wordt bij dyslectische leerlingen een maximum voor taalfoutenaftrek gehanteerd
- 2 Bij de overige toetsen, boekverslagen en werkstukken wordt bij dyslectische leerlingen maximaal 1 punt voor 10 taalfouten afgetrokken
- 3 Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (duer) worden niet fout gerekend
- 4 Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet meegerekend (kopen, verekt).
- 5 Fouten m.b.t. leerbare regels worden wel meegerekend: bij werkwoordspelling gaat het dus bijvoorbeeld om de goede uitgang: -d, -t, -te(n), -tte(n), de(n) en -dde(n). 'Hij heeft zijn spier verekt' (i.p.v. verrekt) wordt niet fout gerekend (zie regel 4)
- 6 Binnen het jaarprogramma is spelling slechts een onderdeel van het vak Nederlands, dus een dyslectische leerling kan dit onderdeel compenseren met andere onderdelen

Engels

- 1 Als een woord "fonetisch" wordt geschreven, wordt dit goed gerekend als de vertaling correct is. Dit met uitzondering van grammaticale fouten
- 2 Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huose) worden niet fout gerekend
- 3 Overige spelfouten tellen bij dyslectische leerlingen voor 50% van het aantal spelfouten
- 4 Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet

Frans (n.v.t op locatie VR)

- 1 Als een woord "fonetisch" wordt geschreven, wordt dit goed gerekend als de vertaling correct is. Dit met uitzondering van de grammaticale fouten
- 2 50% van de fouten m.b.t. accenten wordt niet meegerekend
- 3 Overige spelfouten tellen bij dyslectische leerlingen voor 50% van het aantal spelfouten
- 4 Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (puor, juene) worden niet fout gerekend
- 5 Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet

Duits

- 1 Als een woord “fonetisch” wordt geschreven, wordt dit goed gerekend als de vertaling correct is. Dit met uitzondering van grammaticale fouten
- 2 Als een Umlaut in de grammatica is behandeld en foutief wordt toegepast geldt dat als een hele fout (bijv. er fährt, dan is fahrt of fehrt etc. fout)
- 3 Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (Truam) worden niet fout gerekend
- 4 Overige spelfouten tellen bij dyslectische leerlingen voor 50% van het aantal spelfouten
- 5 Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet

Klassieke talen (*n.v.t. op locatie VR*)

- 1 Spreek- & luistervaardigheid noch schrijfvaardigheid is een vaardigheid die bij klassieke talen wordt onderwezen of getoetst, spellingsvaardigheid dus evenmin. De leesvaardigheid van de leerling in de klassieke taal staat centraal
- 2 De leerling hoeft slechts te *spellen* in de klassieke taal, wanneer getoetst wordt of hij een bepaalde verbuiging of vervoeging beheerst of kan toepassen
- 3 Hierbij worden letteromdraaiingen in vaste klinkercombinaties noch in stam (bijvoorbeeld ‘peuro’ i.p.v. ‘puero’) noch in uitgang (bijvoorbeeld ‘servea’ i.p.v. ‘servae’) fout gerekend, ongeacht of het woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt
- 4 Hierbij worden letteromdraaiingen in medeklinkerpatronen (bijvoorbeeld ‘approquinpare’ i.p.v. ‘appropinquare’) evenmin fout gerekend, ongeacht of het woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt
- 5 Slechts wanneer een uitgang zodanig verkeerd gespeld wordt dat er een andere bestaande uitgang komt te staan, wordt dit fout gerekend (bijvoorbeeld ‘pueris’ i.p.v. ‘pueros’ of ‘clamabatur’ i.p.v. ‘clamabantur’)
- 6 Overige spelfouten tellen bij dyslectische leerlingen voor 50% van het aantal spelfouten

In voorkomende gevallen kan op grond van de uitkomsten van onderzoek worden overgegaan tot individuele aanpassingen.

Protocol uitvoering Dyslexiebeleid

Stappenschema dyslexie/onderzoek

Om te beoordelen of een leerling dyslectisch is, wordt de volgende planning gehanteerd

Activiteit	Actie door	Periode (±)
Informatie uit het OKR en intakegesprekken met basisscholen	Teamleider/ zorgcoördinator	mei / juni
Screening van alle leerlingen d.m.v. dictee en stilleestoets. Afname volgens handleiding	docenten Nederlands	september
Correctie dictee en stilleestoets volgens correctiemodel	dyslexiecoach/ docenten Nederlands	september
Selectie van leerlingen op grond van resultaten van het dictee en de stilleestoets. Deze leerlingen komen in aanmerking voor verder onderzoek.	dyslexiecoach	september/ oktober
- Afnemen van: <ul style="list-style-type: none"> • Intelligentietest 	dyslexiecoach/ zorgcoördinator	oktober
Bespreking (intern) m.b.t. selecteren van leerlingen	dyslexiecoach/ zorgcoördinator	oktober
Verzamelen van gegevens: CITO-gegevens basisschool Aanmeldingsformulier met onderwijskundig rapport en aanvullende gegevens. Alle gegevens aanleveren bij zorgcoördinator.	dyslexiecoach	oktober
Geselecteerde leerlingen aanmelden bij orthopedagogisch onderzoeker	dyslexiecoach/ zorgcoördinator	oktober
Afnemen persoonlijke dyslexietesten bij de betreffende leerlingen	orthopedagogisch onderzoeker	oktober/ november
Bespreking testuitslagen leerlingen	orthopedagogisch onderzoeken en dyslexiecoach	november/ december
Bespreking testresultaten met ouders	dyslexiecoach	november/ december
Uitgeven van dyslexiepas	Dyslexiecoach <i>N.v.t. locatie Rijssen</i>	januari
Start eventuele remedial teaching voor nieuw geïndiceerde leerlingen	Dyslexiecoach <i>N.v.t. locatie VR</i>	januari

Gebruik van L2S/TextAid

Een dyslectische leerling mag gebruikmaken een voorleesprogramma. Op de locatie Van Renneslaan en wordt gebruikgemaakt van L2S en op de locaties Rijssen/ Aalderinkshoek wordt gebruikgemaakt van TextAid. TextAid is een online tool die teksten hardop voorleest terwijl de tekst wordt gemarkeerd. Je kunt er eenvoudig webpagina's en (verschillende types) documenten mee laten voorlezen. Het is mogelijk om teksten als audiobestand te downloaden. Zelfs als je een tekst schrijft, kan het worden voorgelezen.

Wanneer uit de testresultaten of tijdens de begeleiding blijkt dat visuele en auditieve hulpmiddelen worden toegestaan en/of aanbevolen, volgen we de onderstaande werkwijze.

Stappenplan voor gebruik TextAid op locatie Rijssen/ Aalderinkshoek

Actie	Wie
Aanmelding <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met leerling/ouders over gebruik TextAid • Zorgen voor aanmelding door ouders (aanmeldingsbrief) • Aanmeldingsformulier naar administratie; namen worden ter informatie doorgeven aan teamleider en zorgcoördinator • Vermelding voorleesprogramma in SOMtoday en PI 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - dyslexiecoach - dyslexiecoach - dyslexiecoach
ICT <ul style="list-style-type: none"> • Leerling doorgeven aan ICT-afdeling i.v.m. aanmaken van accountgegevens en registreren als deelnemer in It's Learning/Teams. • ICT-afd. verstrekt accountgegevens en download-instructies aan leerling via It's Learning of op laptop spreekuur • Toetsaccount aanmaken voor leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - ICT-coördinatoren / dyslexiecoach - ICT-coördinatoren
Begeleiding <ul style="list-style-type: none"> • Handleiding en oefeninstructie • Ondersteuning van de leerling bij het programma TextAid • Technische ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - dyslexiecoach i.s.m. helpdesk TextAid - helpdesk Textaid

Stappenplan voor gebruik L2S op locatie VR

Wanneer uit de testresultaten of tijdens de begeleiding blijkt dat visuele en auditieve hulpmiddelen worden toegestaan of aanbevolen, volgen we onderstaande werkwijze

Actie	Wie
<p>Aanmelding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met leerling/ouders over gebruik L2S • Toegang tot Programma via It's learning regelen • Aantal licenties doorgeven aan administratie i.v.m. betaling L2S- gebruik; namen ter informatie doorgeven aan teamleiders en zorgcoördinator • Vermelding L2S-gebruik in SOM 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - dyslexiecoach - dyslexiecoach - administratie
<p>Boeken indien android gestuurde laptop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melding van de leerling bij boekenbeheerder • Inventariseren van het boekenpakket van de betreffende leerling • Boekenbeheerder verstrekt boekenlijst aan dyslexiecoach • Controle ISBN nummers en aanvraag Mp3 bij Dedicon • Boeken die niet op PDF-formaat aanwezig zijn worden aangeleverd door dyslexiecoach en daarna gescand 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - boekenbeheerder - boekenbeheerder - dyslexiecoach - OOP
<p>ICT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerling doorgeven aan ICT-afdeling i.v.m. downloaden L2S op laptop • ICT-afd. verstrekt download-instructies aan leerling via It's Learning of op laptop spreekuur 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - ICT-coördinator VR
<p>Begeleiding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handleiding en oefeninstructie (downloads en filmpjes eerst bestuderen door leerling) • Ondersteuning van de leerling bij het programma L2S inhoudelijk • Technische ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> - dyslexiecoach - dyslexiecoach - ICT/ helpdesk Viseria

Bekostiging dyslexiebegeleiding

Voor de begeleiding van leerlingen met een dyslexieverklaring ontvangt de school geen bijzondere bekostiging. De school vindt het belangrijk om deze begeleiding wel aan te bieden. Daarom faciliteert de school de dyslexiecoach in het taakbeleid. Elke locatie heeft zijn eigen dyslexiecoach. Deze krijgt in het taakbeleid klokuren toegekend voor de begeleiding van dyslectische leerlingen. Voor de taak van dyslexiecoach is een taakomschrijving gemaakt (zie volgende paragraaf).

Aan het (aanvullend) onderzoek van leerlingen op dyslexie zijn kosten verbonden. Wanneer de school een aanvullend onderzoek adviseert en/of aanvraagt, worden de kosten door school betaald.

De school heeft licenties voor het programma TextAid aangeschaft. Dit aantal is voldoende om alle leerlingen die het nodig hebben gebruik te kunnen laten maken van het programma. Er zijn geen kosten verbonden aan het gebruikmaken van TextAid, zolang een leerling bij het Pius X College staat ingeschreven. Ouders zorgen ervoor dat het programma TextAid op alle devices (laptop, tablet, telefoon) van de leerling kan worden gebruikt. Randvoorwaarde voor gebruik is toegang tot een WiFi netwerk. Voor gebruik van het programma krijgen de leerlingen instructies via school aangereikt.

Taakomschrijving dyslexiecoach

De dyslexiecoach is een docent met als specifieke taak de organisatie en de uitvoering van het dyslexiebeleid, zoals dat is vastgelegd binnen het Pius X College.

Tot de taken van de dyslexiebegeleider behoren onder andere:

- het signaleren en diagnosticeren van mogelijk dyslectische leerlingen, volgens het protocol, door onder anderen:
  - het afnemen van een algemene vragenlijst,
  - de gegevens uit het onderwijskundig rapport van de basisschool m.b.t. de taalcapaciteiten te analyseren,
  - het opvragen en verwerken van aanvullende informatie.
- het opstellen van een handelingsplan, de uitvoering van de begeleiding en het ondersteunen van leerlingen bij het toepassen van toegekende faciliteiten
- docenten informeren over de compensaties, dispensaties en andere ondersteuningsvormen die de betreffende dyslectische leerling nodig heeft:
  - De uitvoering van individuele maatregelen zoals tijdverlenging, mondelinge overhoringen, aangepaste beoordeling voor spelling.
  - Ondersteunende apparatuur als reading pen, tekst- en spraaksoftware als L2S/TextAid
- Het indien nodig bespreken van noodzaak en mogelijkheden tot ontheffing voor één moderne vreemde taal en vrijstelling van spellingtoetsen
- het administreren van diagnoses, behandelingsplannen en geboden begeleidingstrajecten in het leerlingvolgsysteem
- het verschaffen van informatie over dyslexie en taalproblematiek aan collega's en ouders
- het onderhouden van contacten met andere dyslexiebegeleiders en externe contacten
- het, indien nodig, doorverwijzen voor nader onderzoek naar externe specialisten
- het geven van begeleiding aan dyslectische leerlingen en leerlingen met een totale taalproblematiek, gedurende hun hele schoolloopbaan, volgens het dyslexiebeleid
- het informeren van collega's en hen actief betrekken bij de uitvoering van het dyslexiebeleid in het primaire proces
- het inbedden van dyslexiebegeleiding in de (taal)vakken
- het actief verzorgen van de persoonlijke overdracht van gegevens wanneer een leerling een andere mentor en/of andere docenten krijgt
- het communiceren met ouders over hulp vanuit de school, eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden
- het volgen van adequate scholing en het bijhouden van ontwikkelingen en documentatie op het gebied van taalproblematiek
- het jaarlijks opstellen van een verslag van de uitgevoerde werkzaamheden en resultaten.
- het leveren van substantiële bijdragen aan het taalbeleid binnen de locatie
- overige werkzaamheden, gerelateerd aan dyslexie

Model-brieven en handleidingen

Voor een uniforme werkwijze zijn van alle voorkomende brieven met betrekking tot dyslexie en het gebruik van modelbrieven gemaakt. Deze kunnen per locatie worden aangepast. Afspraken en werkwijze zijn daarmee voor ouders en personeel eenduidig.

Ten behoeve van alle digitale handelingen heeft de afdeling ICT handleidingen gemaakt. Deze zijn terug te vinden via It's Learning en ze zijn als bijlage bij dit protocol gevoegd.

[plaats], [datum]

Geachte ouder(s)/verzorger(s),

Bij alle brugklasleerlingen op het Pius X college is voor de herfstvakantie een screening met betrekking tot dyslexie afgenomen. Bij uw zoon/dochter zijn de scores op de lees- en/of spellingtests zodanig, dat aanvullend onderzoek gewenst is.

Op [data] a.s. zal er een aanvullend onderzoek plaatsvinden naar het al dan niet aanwezig zijn van dyslexie. Voor dit onderzoek vragen wij uw akkoord. Indien u akkoord gaat met dit onderzoek, verzoek ik u deze brief te ondertekenen en te retourneren naar school.

Het aanvullende onderzoek bestaat uit het verzamelen van gegevens met betrekking tot de intelligentie, klankverwerking door de hersenen, het geheugen, woordvinding, prestatiemotivatie en faalangst. Na de kerstvakantie ontvangt u via school de rapportage van dit onderzoek. Om dyslexie vast te kunnen stellen wordt, waar nodig, ook contact opgenomen met de basisschool van uw zoon/dochter.

Wanneer blijkt dat er bij uw zoon/dochter sprake is van dyslexie, wordt een dyslexieverklaring afgegeven, waarin compensaties en dispensaties voor het onderwijs beschreven worden.

Het aanvullend onderzoek zal worden uitgevoerd door een orthopedagoog. Wanneer u inhoudelijke vragen heeft over dit onderzoek, kunt u via de mail contact opnemen met ondergetekende.

Gedurende de indicerende periode mag uw kind gebruik maken van de voorzieningen die voor hem/haar beschikbaar gesteld worden als hij/zij daadwerkelijk dyslectisch is. Hiervoor ontvang hij/zij een tijdelijke dyslexiepas.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

[naam]

Dyslexiecoach

[plaats], [datum]

Geachte ouder(s)/verzorger(s),

Uw zoon/dochter is onderzocht op kenmerken van dyslexie.

Door de orthopedagoog is vastgesteld dat uw zoon/dochter in aanmerking komt voor een dyslexieverklaring.

Op grond hiervan heeft uw zoon/dochter van ons een dyslexiepas ontvangen. Daarmee kan hij/zij gebruik maken van voorzieningen en dispensaties binnen onze school.

Uw zoon/dochter dient de dyslexiepas bij elke les bij zich te hebben om recht te hebben op toepassing van de voorzieningen die hem/haar ter beschikking gesteld worden.

De voorzieningen waar hij/zij voor in aanmerking komt, zijn aangegeven op de dyslexiepas. Een toelichting op deze voorzieningen is bij de pas uitgereikt. Een kopie treft u hierbij ter informatie aan.

In geval van verlies van de dyslexiepas, zijn wij genoodzaakt € 5,00 administratiekosten in rekening te brengen.

De dyslexiecoach van onze school zal uw zoon/dochter begeleiden in het omgaan met zijn/haar dyslexie.

Wilt u meer informatie over hoe wij omgaan met dyslectische leerlingen, dan kunt u ons dyslexiebeleid inzien op de website van de school: www.piusx.nl.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

[naam]

Faciliteiten voor dyslectische leerlingen bij toetsen:

- a. Recht op tijdsduurverlenging: 10 minuten bij een toets van 50 minuten, 30 minuten bij meeruurstoetsen
In plaats van tijdsduurverlenging kan de docent bij een toets van 50 minuten ook kiezen voor inkorting van de toets met ongeveer 1/5 deel. De keuze tussen beide mogelijkheden is aan de docent.
- b. Recht op aangepaste beoordeling bij Nederlands en de moderne vreemde talen zoals omschreven in het dyslexiebeleid van de school. Als de leerling gebruik maakt van een naslagmogelijkheid, vervalt dit recht.
- c. Alle toetsen worden aangeleverd in lettertype Arial 12.
- d. Indien gewenst door de leerling en organisatorisch mogelijk: gebruik van een tekstverwerker met spellingscontrole voor het maken van schrijftoetsen bij talen.
- e. Indien gewenst door de leerling en organisatorisch mogelijk: gebruik van een tekstverwerker met spellingscontrole voor het maken van toetsen bij alle vakken.(uitgezonderd: spellingtoets/-onderdeel).
- f. Indien gewenst door de leerling en organisatorisch mogelijk: toetsen met veel leeswerk worden aangeboden met geluidsondersteuning (digitaal of mondeling). Denk hierbij aan L2S, TextAid of een Daisyspeler.
- g. Indien gewenst door de leerling en organisatorisch mogelijk: luistertoetsen worden aangeboden met koptelefoon en tijdsverlenging in een apart lokaal.
- h. Indien gewenst door de leerling en organisatorisch mogelijk: leerling maakt de opgaven mondeling.

In geval van verlies van de dyslexiepas, zijn wij genoodzaakt € 5,00 administratiekosten in rekening te brengen.

** Voor nadere toelichting: neem contact op met de dyslexiecoach.

** Combinaties van faciliteiten zijn uiteraard mogelijk.

[plaats],[datum]

Aan de ouder(s) / verzorger(s) van .....

Betreft: verleende vrijstelling i.v.m. dyslexie

Geachte mevrouw, mijnheer,

Onlangs hebben wij de vraag besproken of het mogelijk en verstandig is uw zoon/dochter een vrijstelling te geven voor .....

Ik leg hierbij schriftelijk vast wat ik besloten heb.

Uw zoon / dochter heeft met ingang van .....vrijstelling voor .....

Deze vrijstelling verleen ik op grond van de volgende overwegingen:

- In de dyslexieverklaring van uw zoon/dochter heeft de betreffende deskundige aangegeven dat het blijven volgen van deze taal voor uw zoon/dochter een onacceptabel groot probleem oplevert.
- Naar aanleiding van mijn gesprek met u en van mijn gesprek met de betreffende vakdocent(en) ben ik tot dezelfde conclusie gekomen als de hierboven genoemde deskundige.

In mijn gesprek met u heb ik u erop gewezen dat de bovenvermelde vrijstelling de volgende gevolgen heeft:

- Gevolg voor de pakketkeuze in de bovenbouw: .....
- Besteding vrijkomende tijd: .....

Ik vertrouw er op u met bovenstaande voldoende geïnformeerd te hebben en ik verzoek u de bijgevoegde kopie van deze brief voor akkoord te ondertekenen en deze kopie aan mij terug te laten bezorgen.

Met vriendelijke groet,

Voor akkoord,

.....

Dhr./Mevr. ....

Handleiding inlezen en opslaan bestanden in het netwerk Bijlage 8

Aan de ouders/verzorgers van dyslectische leerlingen.

Betreft: aanmelding voor TextAid

[plaats], [datum]

Geachte ouder(s)/verzorger(s,)

Ten behoeve van een goede ondersteuning van dyslectische leerlingen, kunnen zij onder voorwaarden gebruikmaken van TextAid. TextAid is een online tool die teksten hardop voorleest terwijl de tekst wordt gemarkeerd. Je kunt er eenvoudig webpagina's en (verschillende types) documenten mee laten voorlezen. Het is mogelijk om teksten als audiobestand te downloaden. Zelfs als je een tekst schrijft, kan het worden voorgelezen.

Uw zoon/dochter voldoet aan de kenmerken die wij gesteld hebben om in aanmerking te komen voor gebruik van dit programma.

Op basis van het overleg dat wij hebben gevoerd, adviseert de school om uw zoon/dochter gebruik te laten maken van het programma TextAid bij een aantal vakken. Wanneer u met ons van mening bent dat uw kind van deze methode gebruik zou moeten maken, verzoeken wij u om bijgevoegd aanmeldingsformulier in te vullen en retour te zenden of door uw kind mee te laten nemen naar school.

Meer informatie kunt u krijgen van de dyslexiecoach: [naam dyslexiecoach]

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[naam]